

Stockholm den 24 oktober 2011

R-2011/1430

Till Domstolsverket

Dnr 782-2011

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 12 september 2011 beretts tillfälle att avge yttrande över rapporten En fjärde migrationsdomstol.

Sammanfattning

Advokatsamfundet har tidigare vid flera tillfällen, bl.a. i remissvar den 10 september 2008 avseende Länsrättsutredningen (Ju2008/3888/DOM) och vid ett allianssymposium – Den nya migrationsprocessen – den 8 september 2009, pekat på behovet av en fjärde migrationsdomstol norr om Stockholm. Advokatsamfundet tillstyrker således förslaget att inrätta en fjärde migrationsdomstol med placering i Umeå.

Advokatsamfundet, som tidigare avstått från att yttra sig över remisser från Domstolsverket beträffande sammanslagningar av tingsrätter och val av verksamhetsorter, anser att det i förevarande fall finns anledning att särskilt peka ut Förvaltningsrätten i Umeå som lämpligast att också bli migrationsdomstol. Till stöd för denna uppfattning vill Advokatsamfundet framhålla följande synpunkter.

Rekrytering av kompetent personal

Den allra viktigaste frågan vid inrättande av en fjärde migrationsdomstol är möjligheten att rekrytera kompetent personal. För den asylsökande är det absolut viktigast att ärendet handläggs av juridiskt kvalificerad personal samt att det finns tillgång till kompetenta tolkar. Advokatsamfundet anser att Umeås ställning som rättscentrum (innefattande tingsrätt med mark- och miljödomstol, hyres- och arrendenämnd, hovrätt, förvaltningsrätt,

Brottsoffermyndigheten och Umeå universitet, med ett juristprogram som leder fram till en juristexamen, samt Polishögskolan) sannolikt inverkar positivt på möjligheten att rekrytera kvalificerad och kompetent personal. Detta inte minst med hänsyn till att det numera är en ganska omfattande rörlighet bland yrkesverksamma jurister, både inom advokat kåren och inom rättsväsendet/förvaltningen. Möjligheten för jurister att växla mellan olika områden och därmed utvecklas yrkesmässigt är en viktig aspekt när det gäller rekrytering.

Geografiskt läge

Enligt Advokatsamfundet är Umeås geografiska läge och goda allmänna kommunikationer av stor betydelse. En migrationsdomstol i Umeå innebär att domstolen är belägen centralt i upptagningsområdet och att asylsökande, offentliga biträden och eventuella gode män utan större svårigheter kan inställa sig vid en förhandling oavsett i vilket län de är bosatta. Liksom för enskilda parter torde en migrationsdomstol i Umeå innebära kortare resor för ett flertal offentliga biträden och därmed sannolikt också minskade kostnader för resor och tidsspillan i samband med muntliga förhandlingar.

Tillgång till kvalificerade tolkar

En annan ur rättssäkerhetssynpunkt viktig aspekt är möjligheterna att anlita kvalificerade tolkar. I asylprocessen är det av största vikt att kompetenta tolkar finns att tillgå. Advokatsamfundet vill framhålla vikten av att migrationsdomstolarna i största möjliga mån anlitar auktoriserade rättstolkare. Utan tillgång till kunniga tolkar med, för de asylsökande, relevanta språkkunskaper minskar rättssäkerheten i migrationsmålen. Enligt vad Advokatsamfundet erfarit är tillgången på kvalificerade tolkar betydligt större i Umeå än i t.ex. Luleå.

Offentligt biträde

När det gäller möjligheterna att i en rättslig angelägenhet få ett biträde som har kunskaper på det rättsområde som angelägenheten rör och som den enskilde har förtroende för, så är detta av central betydelse i ett rättssamhälle.

Advokatsamfundet vill därför i detta sammanhang passa på att framhålla att principen om det fria biträdesvalet är mycket viktig att upprätthålla och den bör endast kunna inskränkas om det finns mycket starka skäl för det. Närheten till biträdet och möjligheten att i rimlig omfattning beakta önskemål om vem som ska förordnas till biträde är grundläggande förutsättningar för att uppnå ett rättssäkert avgörande av god kvalitet.

Advokatsamfundet anser att det med hänsyn till den asylsökandes behov av förtroende för och stöd av ett offentligt biträde är av större vikt att biträdet är verksam på ort närmare den asylsökande än att vara verksam på eller i närheten av en ort med asylprövningsenhet och/eller migrationsdomstol. Var advokaten eller den biträdande juristen geografiskt är

verksam torde, inom rimliga gränser, inte spela någon roll så länge han eller hon beviljas ersättning för de faktiska reskostnaderna och tidsspillan.

Advokatsamfundet vill dock i sammanhanget upplysa om att samfundet, med anledning av regeringens uppdrag till Domstolsverket angående migrationsdomstolarnas organisation, gjort en särskild undersökning beträffande tillgången av advokater och biträdande jurister norr om Stockholm, som åtar sig uppdrag som offentligt biträde på migrationsrättens område. Advokatsamfundet konstaterar att det i Umeå, och även på rimligt avstånd från denna ort, finns erfarna advokater och biträdande jurister, som redan i dagsläget står till förfogande att förordnas som offentliga biträden i migrationsärenden och som har förklarat sig villiga att åta sig uppdrag som offentliga biträden även i framtiden.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg